

PANEVROPSKI UNIVERZITET APEIRON ΑΠΕΙΡΩΝ

za multidisciplinarne i virtualne studije
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

Banja Luka

Banja Luka: Bosna i Hercegovina/RS, Pere Krece 13, Pošt. fah 51 Banja Luka 78102; www.apeiron-uni.eu; **Studentska služba:** Tel: +387 (0) 51 430 890; 430 892; 430 893; 430 894; 247 983; 247 984; 247 940; Fax: 430 891; **WEB mail:** info@apeiron-uni.eu; **Rektorat:** Tel: +387 (0) 51 247 920; Fax: 247 921; E-mail: rektorat@apeiron-uni.eu; **Sekretar univerziteta:** Tel: +387 (0) 51 247 944; **Vijeće za postdiplomske i doktorske studije:** +387 (0) 51 247 977; **Fakultet poslovne ekonomije:** +387 (0) 51 247 927; 247 974; **Fakultet pravnih nauka:** +387 (0) 51 247 926; 247 973; **Fakultet informacionih tehnologija:** +387 (0) 51 247 925; 247 976; **Fakultet zdravstvenih nauka:** +387 (0) 51 247 923; 247 976; **Fakultet sportskih nauka:** +387 (0) 51 247 924; 247 975; **Fakultet filoloških nauka:** +387 (0) 51 247 977; **Saobraćajni fakultet:** dekan +387 (0) 51 247 976 **Management** – Upravni odbor +387 (0) 51 247 920; Direktor +387 (0) 51 247 918; Rektor: +387 (0) 51 247 922; management@apeiron-uni.eu; **Biblioteka:** +387 (0) 51 247 941; 247 988; **Računovodstvo:** +387 (0) 51 247 945; Fax: +387 (0) 51 430 898; E-mail: finansije@apeiron-uni.eu

Број: 1.3-1100-8/20

Датум: 25.12.2020.

CJ-JД-МД

У складу са одредбама члана 25, став (5) и члана 73, став 4) Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 67/20), на основу члана 257. и 258. Статута Паневропског универзитета, у вези с одредбама члана 113. – 118, 128. Статута, члана 27. Правилника о специјалистичком/дипломског раду студената Паневропског универзитета (пречишћен текст), члана 113. – 115. Правила студија другог циклуса Паневропског универзитета, члана 124. Правилника о докторским студијама Паневропског универзитета, узимајући у обзир акт ректора Паневропског универзитета под називом „Упутство о провјери дипломских, магистарских и докторских радова на плагијаризам“, број: 3287/13 од 07.11.2013. године, на основу Закључака и приједлога Комисије Сената Паневропског универзитета формиране актом ректора број: 1.3.-863-27/20 од 16.10.2020. године за провјеру начина функционисања система „Турнитин Симилярити“ (број извјештаја Комисије К-Т.С./01-10/20 од 05.11.2020. године), Сенат Универзитета на својој 169. сједници од 25.12.2020. године доноси сљедеће

У П У Т С Т В О

о утврђивању критерија за задовољење минималних услова потребних за провјеру и процјену оригиналности завршних радова на Паневропском универзитету Апеирон уз подршку апликације „Турнитин Симилярити“

- (1) Овим Упутством утврђују се критерији за задовољење минималних потребних услова у циљу једнообразног поступања одговорних наставника Паневропског универзитета, као и осталог одговорног особља универзитета, приликом провјере и процјене оригиналности завршних радова на првом, другом и трећем циклусу студија уз подршку апликације „Турнитин Симилярити“ (у даљем тексту: апликација).
- (2) Сви завршни радови који су у складу са Законом и Статутом прописани на Паневропском универзитету у студију првог, другог и трећег циклуса, укључујући и завршне радове који су предвиђени одредбама старог Закона о високом образовању, имају обавезу да прије подношења захтјева за поступке њихове оцјене и јавне одбране буду провјерени уз подршку апликације.

- (3) Провјеру и процјену оригиналности завршних радова обављају одговорни наставници Паневропског универзитета који представљају именоване менторе завршних радова (у даљем тексту: корисници). Овај поступак се назива први степен провјере и процјене.
- (4) Приликом провјере сваког појединачног завршног рада у апликацији корисници морају имати сљедеће подешене параметре:
- i) Опис извора репозиторија који се користе у Турнитин извјештајима морају бити укључени (интернет, публикације, објављени радови, кросреф и др.),
  - ii) Опис компоненти који се користе у Турнитин извјештајима морају бити укључене (цитати – „citations“, наводници - „quotes“.),
  - iii) Опис компоненти који се користе у Турнитин извјештајима морају бити искључене (библиографија), и
  - iv) Минималан број ријечи за утврђивање малих подударња / сличности (small matches) треба подесити на непромијењену „фиксну“ опцију „мање од 20 ријечи“.
- (5) Након спроведене провјере завршног рада и добивања извјештаја из апликације о подударности / сличности, корисници обављају процјену испуњености услова оригиналности завршног рада.
- (6) Процјена испуњености услова оригиналности завршног рада обавља се на основу анализе која се састоји од три компоненте:
- Компонента (А): утврђени проценат плагијаризма (у процентима - %)¹. Резултат анализе ове компоненте мора да буде искључиво нула процената (0 %), односно анализа треба да утврди, ван сваке сумње, да предметни завршни рад не представља плагијат;
  - Компонента (Б): утврђени проценат мале подударности / сличности – „small matches“ (у процентима - %). Резултат анализе ове компоненте приказан је у извјештају апликације. У складу с постојећом праксом и доступним свјетским библиографским изворима утврђује се да процент мале подударности / сличности мора да буде једнак или мањи од 33 % укупног обима завршног рада, што представља горњу граничну вриједност подударности/сличности; и
  - Компонента (Ц): утврђена процјена потпуности и исправности цитирања завршног рада (словима: П – потпуно; И – исправно). Резултат анализе ове компоненте прозилази из провјере садржаја текста завршног рада приказаног у извјештају апликације. У складу с правилницима и постојећом праксом утврђује се да одговарајући садржаји цјелокупног обима завршног рада морају бити цитирани потпуно и исправно, у складу с кориштеним стандардом цитирања.
- (7) Коначни исход процјене испуњености услова оригиналности завршног рада (компонента Д) представља кумулативни збир анализа и процјена претходне три компоненте (А, Б и Ц). Завршни рад у коначном исходу процјене оригиналности може да буде оцјењен на два начина и то:
- i) Завршни рад је испунио услове оригиналности [А: 0%; Б: ≤ 33%; Ц: (П) и (И)], или

¹ Напомена: Видјети објашњење о правном појму плагијата, изворни научни рад аутора *Водинелић, В.В. (2015) Забрана плагирања и право цитирања у науци, Правни записи, година 6, бр 1. УДК: 343.533:347.789, http://pravnofakultet.rs/images/2015/dokumenta/pravni_zapisi/1-2015/Pravni_zapisi_2015-01_06_Vodinelic.pdf*

- ii) Завршни рад није испунио услове оригиналности [уколико било која од компоненти А, Б или Ц, или комбиновано две компоненте, или све заједно, нису задовољене према граничним постављеним условима који су наведени у тачки (6) ове упутства].
- (8) О резултатима провјере и процјене оригиналности завршних радова води се евиденција корисника и осталих учесника у поступку, која се састоји из:
- i) Извјештаја о процјени оригиналности завршног рада уз подршку апликације „Турнитин Симиларити“ (Образац „ТС-ОЗР“). Извјештај сачињава корисник у првом степену провјере и дужан је да га чува у својој евиденцији најмање годину дана од завршетка поступка; и
- ii) Регистра извјештаја свих завршних радова (Регистар „Турнитин“) који се састоји из:
1. Свих завршних радова који су пријављени за оцјену и одбрану на универзитету, у електронском формату MS Word документа;
  2. Свих извјештаја о процјени оригиналности достављених од корисника апликације на обрасцу „ТС-ОЗР“, у електронском формату MS Word документа ;
  3. Свих извјештаја из апликације о подударности / сличности, у електронском формату PDF документа;
  4. Свих извјештаја Комисије по приговорима и жалбама студената или других учесника у поступку.
- (9) Када је корисник у претходно описаним поступцима утврдио да постоје минимални потребни услови за оригиналност завршног рада, он треба да супервизору апликације путем имејла достави сљедеће документе:
1. Коначну верзију завршног рада, у електронском формату MS Word документа,
  2. Коначну верзију извјештаја из апликације о подударности / сличности, у електронском формату PDF документа, и
  3. Извјештај о процјени оригиналности на обрасцу „ТС-ОЗР“, попуњен и потписан од корисника (скренираним потписом), у електронском формату MS Word документа.
- (10) Супервизију завршног рада према корисницима и другим учесницима у поступку обавља руководилац службе за библиотечку и издавачку дјелатност универзитета (у даљем тексту: супервизор апликације), према сљедећем редослиједу:
1. Након што је супервизор апликације од корисника запримио сва документа наведена под тачком (9) овог Упутства, дужан је да провјери тачност навода који су обухваћени у Извјештају на обрасцу „ТС-ОЗР“ (тачка (9) под 1.), служећи се увидом у коначну верзију завршног рада (тачка (9) под 2.) односно увидом у коначну верзију извјештаја из апликације о подударности / сличности (тачка (9) под 3.);
  2. Супервизор апликације обавља и додатну (супервизорску) провјеру достављене коначне верзије завршног рада која је наведена у тачки (9) под 1;
  3. Након што апликација генерише нови извјештај о подударности / сличности, супервизор апликација упоређује дати извјештај са извјештајем који му је доставио корисник (тачка (9) под 2.);
  4. Супервизор апликације дужан је да у овом поступку супервизије завршног рада утврди сљедеће чињенице:
    - i) да ли је корисник доставио документацију обухваћену у тачки (9) овог упутства, или је она непотпуна, и

- ii) да ли су подаци које је у извјештају на обрасцу „ТС-ОЗР“ навео корисник вјеродостојни, потпуни и тачни, или су непотпуни, или нису тачни, или комбиновано – непотпуни и нетачни.
5. У случају да супервизор апликације у поступку супервизије завршног рада утврди (i) да корисник јесте доставио цјелокупну документацију обухваћену у тачки (9) упутства и (ii) да су подаци у обрасцу „ТС-ОЗР“ вјеродостојни, потпуни и тачни, он поступа на сљедећи начин:
- i) Супервизор апликације даје сагласност да завршни рад који је обухваћен предметом провјере и процјене у другостепеном поступку супервизије завршног рада буде прихваћен као „завршни рад са испуњеним условима оригиналности“;
- ii) Ову сагласност супервизор апликације потврђује својим потписом у предвиђеном пољу на обрасцу „ТС-ОЗР“ и о томе путем имејла обавјештава корисника. У предметном обавјештењу супервизор апликације доставља и верзију обрасца „ТС-ОЗР“ коју је потписао (скенираним потписом).
6. У случају да супервизор апликације у поступку супервизије завршног рада утврди (i) да корисник није доставио цјелокупну документацију обухваћену у тачки (9) упутства и/или (ii) да подаци у обрасцу „ТС-ОЗР“ нису вјеродостојни, потпуни или тачни, он поступа на сљедећи начин:
- i) Супервизор апликације одбија сагласност да завршни рад који је обухваћен предметом провјере и процјене у другостепеном поступку супервизије завршног рада буде прихваћен као „завршни рад са испуњеним условима оригиналности“;
- ii) Супервизор апликације обавјештава корисника о својој одлуци и разлозима за одбијање сагласности, те позива корисника исправи тражене недостатке;
- iii) Уколико корисник изврши тражене исправке и отклони недостатке, супервизор апликације ће поступити као у тачки (10), под 5. овог Упутства;
- iv) Уколико корисник не изврши тражене исправке и не отклони недостатке, одлуку о одбијању сагласности супервизор апликације потврђује својим потписом у предвиђеном пољу на обрасцу „ТС-ОЗР“, уз напомену „одбија се“ и о томе путем имејла обавјештава корисника. У предметном обавјештењу супервизор апликације доставља и верзију обрасца „ТС-ОЗР“ коју је потписао (скенираним потписом).
- (11) У случају одсутности супервизора апликације (руководиоца службе за библиотечку и издавачку дјелатност универзитета - боловање, годишњи одмор, и слично), исти је дужан благовремено именовати одговорну особу као замјену до повратка на посао, како би се поступак оцјене и одбране завршних радова одвијао прописаном динамиком, сходно роковима и одредбама Статута и осталих правила. Ово именовање замјене супервизор апликације мора учинити видљивим и транспарентним према корисницима и осталим учесницима у поступку.
- (12) У случају да у поступку провјере, процјене и утврђивања оригиналности завршног рада дође до спорних питања која су уложена писменим путем приговорима или жалбама студената, корисника, супервизора апликације, или других учесника у поступку, ректор универзитета ће формирати стручну комисију као другостепени орган ради провјере и испитивања чињеница, те сачињавања коначног извјештаја о проведеном поступку, након чега ће донијети одговарајућу одлуку.
- (13) Технички секретар факултета на којем је завршни рад пријављен за поступак оцјене и јавне одбране је дужан у досје студента приложити штампану верзију попуњеног и потписаног

обрасца „ТС-ОЗР“ за сваки појединачни захтјев за оцјену и јавну одбрану завршног рада, прије јавне одбране завршног рада. То значи да овај поступак представља један од услова за давање сагласности декана матичног факултета или Сената универзитета за јавну одбрану. Попуњени образац „ТС-ОЗР“ представља саставни дио досјеа студента и чува се у архиви.

- (14) У складу са важећим прописима, декан матичног факултета у случајевима завршних радова на првом и другом циклусу, односно предсједавајући Сената универзитета (ректор) у случајевима завршних радова на трећем циклусу дају коначну сагласност и одобрење да завршни рад може бити представљен од корисника у поступку јавне одбране завршног рада.
- (15) Техничку подршку корисницима апликације и другим учесницима у поступку обавља особље надлежне службе универзитета за информационе системе (ИТ служба).
- (16) Саставни дио овог Упутства представља Образац „ТС – ОЗР“.
- (17) Рокови за поступање свих наведених учесника по овом Упутству теку како слиједи:
  - i) Рок за увођење упутства у праксу (пробни период): 25.децембар 2020. – 28.фебруар 2021.године;
  - ii) Рок за потпуну примјену упутства, без изузетака: од 1.марта 2021.године.
- (18) Ступањем на снагу овог Упутства престаје да важи Инструкција о провјери дипломских, магистарских и докторских радова на плагијаризам“, број: 3287/13 од 07.11.2013.године.
- (19) Ово Упутство објављује се на огласним плочама web странице универзитета и свих организационих јединица, а путем расписа ће се доставити електронским путем свим обухваћеним учесницима у поступку.
- (20) Ово Упутство ступа на снагу даном доношења.

Предсједавајући СЕНАТА
Академик проф.др Зоран Ж. Аврамовић

Прилог: Образац „ТС – ОЗР“

Достављено:

- Огласне плоче универзитета,
- Свим организационим јединицама универзитета (деканима, продеканима и техничким секретарима),
- Служни за библиотечку и издавачку дјелатност,
- Комисији за провјеру начина функционисања система Турнитин Симилярити,
- Служби за информационе технологије,
- Свим одговорним наставницима универзитета,
- Свим студентима,
- Предсједник Управног одбора универзитета,
- Секретар Универзитета,
- а/а